

MAGYAR LA

+ 3 lei

Taxa postală plătită în n°
aprobării Dir. Gen. PTT

ROMANIA

HUNGARIA
Dudapest
Disztor 1-2

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 103 (1817) Oradea, 1938. mai. 10

Primcolaborator: **dr Gyáriás Elemér**

Május tizedike

(P. I.) Ünnepi díszbe öltözik az ország, ünnepi érzés tölti el a román nemzet minden fiának a szívét. Az ünnepi öröm kiül az arcokra, ott ragyog a szemekben, ünnepségeiben, zászlódíszben, felvonulásokban nyilvánul meg. Az ünnepi öröm szent dolog, nagyon sokszor nemes érzéseknek, tetteknek lehet a forrása. Eppen ezért csak a legelvetemültebb lelkület lehet ünneprontó, mások örömeinek a megkeserítője. A szeretet nagy, általános parancsában kétségtelenül benne van mások örömeinek, az ünnepi örömeinek a tisztelete is. Nem is olyan nehéz ezt megérteni. Az igazi öröm, az ünnepi öröm is, nem lehet mások keserősége. Az igazi ünnepi öröm nem lehet mások legázolójának ujjongó győzelmi öröm. Egy nemzet, amelynek jelene álmai megvalósulását jelenti, jövője biztosítására hivatottnak érzi magát. Bizton örülhet legnagyobb nemzeti ünnepén. Ez az öröm akkor is öröm, sőt csak akkor igazán öröm, ha nincsen bántó éle az együtt-lakó kisebbségi nemzetek felé.

Az általános bizalmatlanság klasszikus korszakában és a mai ideges gyanakvások légkörében meg tudjuk érteni, hogy a román nemzet nehezen érti meg más nemzetiségek hozzájárulását május tizedikének az öröméhez. Ebbe azonban nem lehet és nem is szabad beletörődni. Az igazság, az őszinteség nagy erő és sorsfordulóban tisztító hatással lehet az államéletre és a kisebbségek életére, ha komoly elszánással szembenéznek vele. A külön érdekek mellett ma úgy az államalkotó nemzet, mint az állam határain belül élő kisebbségek annyiféle közös erkölcsi és anyagi válsággal küzdenek, hogy már emiatt is szükségessé vált az igazságokkal való őszinte találkozás.

Életünk alapjainál tudatosan, vagy öntudatlanul vallás-erkölcsi eszmények állnak, amelyek felé törekedni érzésben, gondolatban, meggyőződésben és magatartásban lelkiismereti kötelességünk. Mi nem bánthatjuk más tiszta örömet még gondolatban sem a bűn árnyéka nélkül. Ez pedig a legtisztéletreméltóbb biztosítéka az igazságnak és az őszinteségnek. Ezek az eszményekre törekszünk — életünk minden következő perce újabb feladat elé állít — ez a törekvés az ember igazi haladásának felfelé ívelő útja. Ez az igazi emberi értékek kibontakozásának az egyedüli lehetősége. Természetes, hogy az eredményt emberi gyarlóságokból kell kihámozni. Sok tisztulatlan érzéssel, sok rosszízű emlékezéssel, emberi rövidlátással kell megküzdeni a legkisebb eredményért is.

De hogy komoly alap a vallás-erkölcsi eszményeink, főképpen a felebaráti szeretet felé való kötelező beállítottságunk, ahhoz kétség nem fér. Talán itt kell tizenkilencéves kisebbségi életünk teljes tisztaságára is rámutatnunk. Senki sem vádolhat erőszakosságok, összeesküvések, lázadózsok elkövetésével. Ezt a magatartásunkat pedig éppen vallás-erkölcsi alapunk magyarázhatja csak meg.

Ha ezeket igazán megértettük, akkor beletekinttünk a mi május tizedikénk lényegébe. A román nemzet ünnepi örömeinek a találkozás az a kisebbségi nemzet megértésével. Természetesen, ez a találkozás a vallás-erkölcsi eszmények síkján, az igazságosság, a szeretet, az okosság, a jog, a belátás jegyében születelhetik meg csak igazán. Mert csak igazi öröm,

Bucurestibe szállítják Goga Octavian holttestét

Ciuceától a fővárosig vezető vasútvonal állomásain küldöttségek tisztelegnek a halott előtt. — Az Atheneum kupolacsarnokában lesz a felavatolozás

Ciucea. (Kiküldött tudósítónktól). A vasárnap folyamán rengeteg ember sereglött Ciuceara, Goga halottas-ágyához, akik között voltak a falu és a környék földművelői, cluji közéleti férfiak, a művelődési és hazafias egyesületek, diákegyesületek képviselői, Goga barátai és tisztelői. Vasárnap reggel Ciucea, Cluj és a környék minden román templomában imádkoztak az elhunytért. Délután még a halottas-ágyban feküdt a holttest, majd cluji orvosnőnek behalaszamozták s délután koporsóba helyezték. Hétfőn felavatolozták a ciuceai kastély előcsarnokában, ahol kedd reggelig marad, ekkor elvégzik itt a temetési szertartások első részét, majd különvonattal Bucurestibe szállítják a halottat. Az állomásokon, ahol a vonat elhalad, papok fognak imádkozni és hazafias egyesületek kiküldöttjei fognak tisztelegni.

A halottas vonattal utaznak Bucurestibe a család tagjai és Ciuceán tartózkodó barátai is. A vonat kis állomásokon nem áll meg s kedd este 11.30-kor érkezik Bucurestibe, ahol hivatalos fogadtatásban fogják részesíteni Goga földi maradványait. Az állomástól azután a menet Goga bucuresti lakásához vonul, ahol rövid egyházi szertartás lesz, majd ünnepélyes

menetben az Atheneumba viszik a holttestet, amelynek kupolacsarnokában felavatolozzák.

A szerdai nap folyamán a közönség a ravatalhoz járulhat, majd a temetés csütörtökön lesz. Az elhunyt és családja kívánságához képest nem fognak beszédeket tartani. Ideiglenesen a Bucuresti-beli temetőben temetik el Goga holttestét s miután felépült a ciuceai kápolna, visszaviszik oda a holttestet.

A közéleti férfiak között, akik Ciuceara mentek, van Antonescu volt hadügyminiszter és Junian.

A KÖLTŐPOLITIKUS UTOLSÓ NAPJAI ÉS HALÁLA.

Goga Octavian csütörtökön este kapta a végzetes agyszélhűdést, mely jobboldali bémulást okozott. Ciucean időzött néhány barátja körében, s az egész csütörtöki nap még igen jókedélyű volt. A szélütés után még reméltek fölépülésében. Azonban másodnap már tüdőgyulladás is lépett fel s egyéb szervezeti bonyodalmak támadtak. Legutóbbi lapszámunkban szombat reggeli értesülés alapján már jelentettük, hogy a költőpolitikus haldoklik. Szombat délután két óra után hat perccel a halál be következett.

Goga Octavian életfolyásának fontosabb fordulatai

Goga Octavian 1881-ben született a sibiú megyei Resinan. Középiskoláit Sibiuban és Brasovban, egyetemi tanulmányait Budapesten és Berlinben végezte. Még egyetemi hallgató korában, 1902-ben megindította Budapesten a „Luca-fürül” (Hajnalcsillag) című folyóiratát, amelyvel teljesen újjászervezte az akkori ardeali román irodalmat. Később a „Luca-fürül”-t Sibiuba helyezte át. Aztán élénk közírói tevékenységet fejtett ki Aradon. Még a békeidőkhöz több verskötetet jelent meg, amelyekben nagy szeretettel rajzolta meg a transsylvaniai román falu tipikus hangulatait, törekvéseit, alakjait. Ezért a hivatalos román irodalom Transsylvania költőjének nevezte el. A Román Akadémia 1905-ben megkoszorúzta „Poezii” című verses kötetét.

A FIATAL KÖLTŐPOLITIKUS LEGVÁLÁSOSABB ÉVEI.

Az 1905-ik év óta mind gyakoribb az érintkezése Magyarországon akkoriban kialakult parlamenten kívüli szélső baloldali áramlatokkal, polgári radikális társadalmi, tudományos és irodalmi körökkel. A román nemzeti párt köréből Vaida Sándor meg is vádolta, hogy a

Kristóffy József akkori magyar belügyminiszter által alapított „Haladó párt” képviselőjelöltjéül ajánlkozott. Goga méltatlankodással utasította vissza a vádat. Az akkori magyarországi ifjuság Gogát vallotta már vezéréül, viszont Vaidának is nagy volt a népszerűsége a román nemzetiségi körökben, s így a két vezéralak közötti összetűzés a román nemzetiségi egység súlyos megbomlásával fenyegetett. Akkor jött a szembenállás két tábor meghívására Stere Constantin basarabiai román vezető politikus Budapestre, hogy döntő bírójegyen, illetve kibékítse az ellenfeleket. Kristóffy belügyminiszter igazolta Gogát, hogy nála soha képviselőségért nem jelentkezett, s most látja őt először, mikor a román küldöttség Gogát szembesítés végett bemutatta. Az igazolás után az ellenfelek táborai nagy kibékülő lakomát tartottak.

A világháború idején az Okirályságban katonaként is, majd diplomáciai küldetésben is szolgált a román ügyért. Ezek az idők szintén viharos és sok megpróbáltatású évek voltak a költőpolitikusnak.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

tiszta öröm találkozhatik igazi, őszinte megértéssel.

Ebből a megértésből fakadhat csak kölcsönös bizalom. Ez a megértés lehet csak a közleledés komoly telteinek az alapja.

A nemzeti ünnepek hatóereje éppen abban van, hogy a múlt lendületét és történelmi

alakító erejét át tudják adni a jelennek és így lesznek a jelenben is élő valóságok. Nem lesz méltatlan május tizedikéhez, ha a kölcsönös tisztelet, megbecsülés és szeretet forrásait nyitja meg. Akkor könnyen meg fogják érteni a román nemzet fiai a mi május tizedikénket is.

Goga Octavian a politikai érvényesülés útján. Egyezmények a kisebbségi magyarsággal

Ardeal 1918-iki csatlakozásakor Goga még a Maniu-féle román nemzeti párt tagja, s az akkori ardeali kormányzó tanácsban a szépművészeti ügyágazat főnöke. Az 1920-ik évben Averescu tábornagy Néppártjának lesz vezető tagja, s 1921-ben az akkori Averescu-kormány kultuszminisztere. Aztán pártvezérével együtt mérsékelt ellenzéki lesz, s mint ilyen kezd rendszeres tárgyalásokat a romániai magyarság akkori vezetőivel az 6 kisebbségi kérdéseik alapvető rendezéséről. Az 1923-ik évben létre is jön a kisebbségi magyarsággal az úgynevezett „csucsa paktum”, mely tényleg sok magyar kívánalom teljesítését ígerte, s kiindulási pontja lehetett volna a román-magyar kibékülésnek. Az 1926-ik évben ismét a Néppárt kerül kormányra, s Goga lesz a belügyminiszter. A csucsa paktumot bizonyos módosításokkal megújítják, s ezen az alapon kap a romániai magyarság először jelentősebb képviselőket a parlamentben. A paktumnak a magyar egyházakra és iskolákra vonatkozó részéből is több megvalósulhatott; egyéb részében azonban teljesületlenül maradt. A Goga pártja egyévi kormányzás után megint ellenzékibe szorult.

Utóbb Goga elválván Averescu pártjától önálló pártot alapított, mely a Cuza pártjával egyesülve a Nemzeti Keresztény Párt nevezetű

politikai alakulatot hozta létre. Ez az egyesült párt most 1937 utolsó napjain jutott kormányra, s Goga miniszterelnök lett. Goga kormánya 44 napig volt uralmon. Ez uralom utolsó napjaiban Goga ismét egyezményt hozott létre a német és magyar nemzetiségi pártokkal. Az egyezmények megvalósítására azonban nem került sor, mert február 11-ikén a pártkormányok rendszerét felváltotta a mai tekintélyuralmi kormányrendszer.

Azóta Goga még szerepelt nyilvánosan egy akadémiai előadással, mely az osztrák csatlakozásról szólt.

IRODALMI ÉRINTKEZÉSEI A MAGYAROKKAL.

A magyarsággal nemcsak politikai, hanem irodalmi vonalon is sok volt az érintkezése. Ebből az összeköttetésből való az Ady Endrével való nagy barátsága. Petőfi több versét is lefordította, amiért a budapesti Petőfi Társaság még a világháború előtti időben levelező tagjává választotta. Nagybecsű munkája még Madách „Ember tragédiája” című drámai költeményének a román fordítása. A magyarság benne nagy jóakaratu barátját vesztette el s így mi is meghatódott részvétellel állunk ravatala körül.

Királyi dekrétum Gogát a nemzet halottjának tekinti

Bucurestiből jelentik: A Curentul szerint Ófelsége II. Károly király ma dekrétumot írt alá, mely arról intézkedik, hogy Goga Octavian a nemzet halottja. Az elhunyt volt miniszterelnök özvegye, Goga Veturia szombaton előbb repülőgépen akart Bucurestibe indulni, hogy jelen legyen Goga Octavian végrendeletének felbontásánál, de később úgy döntött, hogy ezt az utat vonattal teszi meg. A Curentul szerint több mint valószínű, hogy Goga a cluji

ortodox püspökségre hagyta a ciuceai kastélyt s a parkot. Ugyancsak a püspökségre hagyta huszezer kötet könyvből álló rendkívül értékes könyvtárát. A ciuceai kastélyt rövid időn belül kolostorrá építik át.

Szombaton a patriarchatuson megbeszélt tanácskozás volt, melyen a temetés részleteit beszélték meg. A gyászszertartást Miron-Cristea patriarcha celebrálja.

Csütörtöki napokon nem lesz tanítás a középiskolákban

Uj oktatási rendszer. — Hetenkint a maguk főztjéből esznek a tanulók. — A miniszterium érdeklődik az érettségizők iránt

Timisoara. Saját tud. A közoktatásügyi miniszterium a középiskolákba, így a timisoarai iskolákba is, felügyelőket küldött ki, akik különösen az érettségi előtt álló tanulók tudása iránt érdeklődnek. A miniszterium ugyanis meg akarja állapítani, hogy milyen mértékben készítik elő a tanulókat az érettségi vizsgára. Mindez az eddigi érettségi vizsgák rossz eredményeire való tekintettel történik, s ahol szükségesnek találja, bizonyos előzetes intézkedéseket tesznek a felügyelők. Iskolai körökből egyébként arról is értesülünk, hogy az oktatás ügye jelentős reformok előtt áll. Az egyik legutóbbi módosítás, hogy a jövő tanévtől kezdve a csütörtöki napon nem lesz tanítás. Ezt a napot az országvédő mozgalomra, továbbá a gyakorlati nevelésre fordítják. A tanulók reggeltől estig együtt lesznek, sőt ebédjüket is maguk főzik. Minden osztályban lesz diák-szakács, aki a szükséges élelmiszerek beszerzéséről gondoskodik és aki főz. A tanulók csekély hozzájárulásából vásárolják a szükséges cikkeket, takaréktüzhelyről pedig az iskola gondoskodik. Szép idő esetén ilyen napokon táboro-

zások lesznek s általában arról gondoskodnak, hogy a tanulók minél több gyakorlati ismeretre tegyenek szert. A tananyagból emiatt ami feleslegesnek tűnik, kimarad majd. Az új rendszert már ki is próbálták s az a Mihai nagyvajda iskolájában kitűnően bevált. Az angol és az amerikai nevelési szisztémához közeledő nevelés egyébként Ófelsége kívánja meghonosítani. Az új tanterv bevezetésével az egyes iskolákban bizonyos számú tanárerő feleslegessé válnék, azonban úgy igyekeznek, hogy lehetőleg a fiatal tanárokat országvédő — sztrazseri — tanárokká képezzék ki. A Sinaia környékén lévő Breazan erre a célra tanfolyamot rendeznek. Az irányban kiképzett tanárok külön területet alkotnak s ha meg is maradnak középiskolai tanároknak, eddigi tárgyukat nem tanítják. Csütörtöki napokon a saját intézeteikben foglalkoznak a tanulókkal, egyébként pedig járják a vidéki iskolákat a strazseri-rendszer bevezetése végett s erre oktatják a tanítóságot, miután e terv szerint ezt a rendszert az elemi iskolákban is meghonosítják.

A hetek óta tartó szakadatlan esőzés katasztrofális áradással fenyegeti Ciuc megyét

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Április eleje óta majdnem megszakítás nélkül zuhog a csapadék, hol hó, havaseső, hol pedig villámlással és mennydörgéssel járó sűrű és viharos záporok. A természetben allig bontakozik az élet. Ezzel szemben a sok eső áradással fenyeget. Az Olt és a Filság patak, valamint a Maros nagy árterületet öntött el és sok helyen széles területű réteket, mészket tart víz alatt. A lehetetlen tavaszi időjárás miatt nem lehet kicsapni a legelőre a fiatal marhát, juhokat és megállott a fuvarozás is. Pedig a takarmány kevés és drága: mázsáját 150—180 leíért kínálják. Ennek a szokatlan időjárásnak lehet tulajdonítani azt is, hogy az idő lehült és fűteni kell. A tűzifa ára ölenként ezer lej. A közölgő „fagyos szentek” faggal fenyegetnek, ami nemcsak a bimbózó gyümölcsfákra, hanem az ősi vetésre is végzetes lehet. A gazdák kétségbeesve várják a napfényt, hogy a tavaszi munkálatokat folytathassák. Egyelőre azonban szürke, borús az ég és vigasztalanul esik az eső.

Körrendeletet küldött a közoktatásügyi miniszter az iskolások szigorú ellen- őrzésére

Nemzeti és keresztény irányban kell nevelni a gyermekeket. — Tanároknak jöppéldával kell előljárniok

Bucuresti. Saját tud. Colan nemzetnevelésügyi miniszter körrendeletet küldött az iskoláigazgatóknak, amelyben rámutat arra, hogy az ifjúság életében aggasztó tünetek észlelhetők, amelyek veszélyt rejtenek magukban, az állami rendre nézve.

A jelentésekből — írja, — megtudjuk, hogy még alsóosztályos növendékek is különböző politikai alakulatok tagjai, vagy politikai eszmék által befolyásolódnak. A minisztérium mindig a legszigorubb intézkedéseket fogja fogantatni az iskolai fegyelműl való eltérés esetén, de a helyzetre való tekintettel, nem szabad fegyelmi büntetésekkel megelégednünk, hanem megelőző és óvintézkedéseket is kell fogantatnunk.

Mindenekelőtt szükséges a növendékek közelebből való felügyelete, úgy az iskolában, mint pedig az iskolákon kívül. Elsősorban az igazgató és az osztályfőnökök hívatottak erre és minden tanárnak egész munkarejével ezek segítségére kell sietnie.

Az ellévelyedett növendékekkel szemben az iskolai tanácsok a szabályzatokban előírt intézkedéseket fogják alkalmazni, eltávolítva azokat, kik viselkedésükkel veszélyt jelentenek társaikra nézve. Emellett azonban nevelő és felvilágosító munkára van szükség, amit minden tanórába bele lehet szőni. Az iskola nemzeti és keresztény vallásos nevelésben részesítse a növendékeket és a tanárok jó példával járjanak elől.

Figyelembe ajánlja a körrendelet az iskolai ünnepélyek, irodalmi gyűlések nevelő hatását, majd pedig különösen az „országőr” mozgalom jelentőségére hívja fel a figyelmet.

Olaszországi társasutazásunkra

a jelentkezési határidő május 15-én lejár

Jelentkezzék még ma — Utlevél május 20-ra szükséges.

A nemzetnevelésügyi minisztérium rendeletére visszakapja a ditráui római katolikus egyházközség iskolaépületének teljes felszerelését és bútorait

Mercuria-Ciuc. Saját tud. Megírtuk, hogy a ditráui katolikus egyházközség tulajdonában volt nyolctanerős iskolát bírói úton átvette a világi község azzal az indokolással, hogy lévezen telekkönyvezette magára az egyházközség, mert az iskolaépületet annakidején ő építtette. Cassulo András pápai követ és dr. Gyárfás Elemér közbenjárására a nemzetnevelésügyi minisztérium engedélyezte az iskola további működését és utasította Vasile Chele tanfelügyelőt, hogy a helyszínen tartandó tárgyalások után intézze el békésen az egyházközséggel az ügyet és bocsássa rendelkezésre az átvett iskola felszerelését, bútorait az egyházközségnek, lévén azoknak ő a tulajdonosa. Chele tanfelügyelő hajlandó is volt öt tantermet visszaadni és csak hármat követelt állami oktatás céljaira a feltétellel, hogy szabadon használhatja az állami iskola az egyházközség iskolai berendezését. Az egyházközség, felsőbb hatóságának meghagyása alapján, az egyezséget nem fogadta el, mert még a részleges tárgyalások során elért előnyökben is jogfeladást látott és visszakövetelte az iskolai felszereléseket és bútorokat, azonban Chele tanfelügyelő azoknak visszaadását megtagadta. Erre az egyházközség a nemzetnevelésügyi minisztériumhoz fordult táviratilag, mely utasította a tanfelügyelőt arra, hogy a felszereléseket és bútorokat azonnal adja ki. Ez meg is történt és jelenleg a katolikus iskola — az iskolaépület tulajdonjoga tekintetében hozandó újabb bírói döntésig — négy épületben bérelt helyiségben működik.

**A habzó
Ovenall fogpép**
antiseptikus hatású és
megtartja a fogak és
foghús egészségét.
Az Ovenall fogpép
kiadós, tehát nagyon
takarékos a hasz-
nálatban.

A szudeta-németekért tett angol és francia közbelépést Prága kedvezően fogadta

A cseh nemzetiek lapja a németek nemzeti önkormányzatát ellenzi. — Aussigban az összes német ifjusági szervezetek egyesültek

Prágából jelentik: A cseh sajtó kedvezően fogadta a francia és angol kormány szombati lépését a szudeta-német kérdés elintézésé ügyében. A lapok hangsúlyozzák, hogy a kérdést a méltányosság és nagylelkűség szellemében kell megoldani, de meg kell lenni a jóindulatnak mindkét oldalon. A *Narodni Noviny* szerint nemzeti önkormányzatról nem lehet szó. A szudeta németek lapja, a *Zeit*, szerint a döntés csak Prága és Berlin között történhetik meg és a szombati diplomáciai lépés sikere attól függ, hogy milyen magatartást tanúsít a német birtokadalom és megvan-e a jóindulat a cseh kormányban, hogy teljesítse Franciaország és Anglia kívánságait.

Ugyancsak Prágából jelentik, hogy vasárnap délután Aussigban kimondották valamennyi szudeta-német ifjusági szövetség egyesülését.

A CSEH KORMÁNY VALÓSZÍNŰ TÖRVÉNYTERVE A NYELVJOGOKRÓL ÉS A KULTURÁLIS AUTONOMIÁRÓL

Londonból jelentik: A *Times* prágai levelezés részleteket közöl abból, hogy mik a cseh

kormány nemzetiségi törvénytervezetének a főbb pontjai. Egyes pontokat korábbi jelentésekben már közöltünk, de ezúttal az alábbiak még részletezőbbek. Eszerint a következőkről van szó:

1. A nyelvtörvény módosítása olyan értelemben, hogy a német nyelv a cseh vagy szlovák nyelvvel egyenjogu lesz a hivatalos életben.
2. Minden néprészlet részére kulturális autonómia, egyidejűleg saját költségvetési jog a közművelődési kiadásokra.
3. Saját közigazgatás a néprészletek kulturális és nevelésügyi szolgálatára.
4. Az illető népkisebbség nyelvének hivatalos nyelvként való behozatala minden kulturális és nevelésügyi közigazgatási ágazatban, beleértve az iskolákat is.
5. A kisebbségek arányában államhivatalnokok alkalmazása az illető kisebbség tagjai közül.
6. A kisebbségek arányos részesítése az állami megrendelésekben.
7. Különböző ellenőrzési hivatal, amelyben

minden népcsoport arányosan képviselve van s amely fölviigaz a nemzetiségi törvény pártatlan alkalmazására.

TITKOLÓZÁS A NEMZETISÉGI TÖRVÉNYTERV KÖRÜL — A LENGYELEK TELJES NEMZETI ÖNKORMÁNYZATOT KIVÁNNAK

Prágából jelentik: A nemzetiségi törvénytervezettel foglalkozó kormánybizottság szakértő-testületnek adta ki a törvénytervezetnek minden szempontból való áttanulmányozását. A szakértői megbeszélések és a kormánybizottság elhatározásai felől semmi közlést nem adtak ki s minden felvilágosítás elől szigorúan elzárkóznak.

Varsóból jelentik: A csehszlovákiai lengyel kisebbség lapja, a *Dzennik Polska* állást foglal a prágai kormány által tervezett kisebbségi statutummal kapcsolatban. A lap hangsúlyozza, hogy a lengyel kisebbségek nem egyeznek bele kívánságuk olyan elintézésébe, amint azt tervezik. A csehszlovákiai lengyel kérdést csak úgy lehet elintézni, ha a lengyel lakosság nemzeti önkormányzatot kap és határozottan körvonalazzák a lengyel befolyási területet.

SZLOVÁK ÉS MAGYAR KATONÁK FEGYELEM-SÉRTÉSE KOMOTAUBAN

Varsóból jelentik: A lengyel sajtó feltűnést keltő jelentést közöl szlovák és magyar „katonai zendülésről”. A lap szerint az észak-csehországi Komotauban egy századparancsnok szidalmazott egy magyar katonát, mire az odaugrott és arcültötte a cseh tisztet. Több szlovák és magyar katona a szidalmazott magyar katona védelmére kelt, aki ezalatt kiugrott a laktanya ablakából és mindkét lábát eltörte. Erre vad lövöldözés támadt, amelynek hét súlyos sebesültje van. A helyőrség katonái közül tizenötön teljes fegyverzetben átszöktek a közeli német határon.

Előzze meg a kimerültséget és legyengülést egy kiprobált szerrel: szedjen URODONAL-T!

Reuma, vesebaj, izületi daganatok és csomók, levertség, annyira hatnak közérzetünkre, hogy teljesen lecsökkentik életörönket és elviselhetetlenné teszik az életet.

A legegyszerűbb, legolcsóbb mód az artritikus megbetegedések megelőzésére: naponta 1 kávéskanál Urodonal, egy kevés vízben. Az Urodonal kiválasztja az összes mérgező anyagokat, az izületi daganatok és csomók lelohadnak és az összes belső szervek tehermentesítődnek. Az Urodonal rendszeres használata megóv

az érlelmeszesedéstől és az időelötti megöregedéstől. Doktor Raynaud a katonai kórházak főorvosa a következőket írja az Urodonal-ról: „A mindennapi gyakorlat igazolja, hogy az Urodonal nemcsak tökéletes biztonsággal feloldja a húgysavat, hanem ezenkívül számos — az egészségre jótékonyan ható — tulajdonsággal bír. Az Urodonal hatása folytán előálló bőséges vizeletkiválasztás, állandó átöblítéssel, folytonos működésben tartja a vese szűrőkészülékét és ez által megvéd az érlelmeszesedéstől”.

URODONAL

RENDSZERES HASZNÁLATA

ÁLLANDÓSÍTTJA AZ EGÉSZSÉGET ÉS ÉLETÖRÖMÖT

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

Greta Garbo vőlegénye

London, május hó.

London egyik északi villanegyedében egy fehérhajú öregasszony napok óta izgatottan várja a hírt Olaszországból, vajjon elveszi-e a fia *Greta Garbo*t.

Az öreg hölgyet *Madame Boleslav Stokowskynak* hívják, lengyel származású, mint elhunyt férje és anyja *Leopold Stokowskynak*, a híres karmesternek. Az anya túl van a hetvenen; a fiú ötvenöt éves.

Pár nap óta az egész világsajtó tele van *Greta Garbo* házassági hírével; az angol és amerikai lapok szenzációs részleteket közölnek; Californiában újszólván másról sincs szó. Ez könnyen érthető is. *Garbo*, ma körülbelül a földkerekség legismertebb asszonya, beleértve az összes filmsztárokat, sőt ha az ilyesmi jelent valamit, azt is el lehet mondani, hogy egyúttal „minden idők legismertebb asszonya.” Több, mint tíz év óta tartja pozícióját és „titokzatos személye” még mindig izgatja nőket éppen úgy, mint a férfiakat.

A *Garbo-propaganda* zseniálisan volt kieszelve. A filmtársaság az a foglalkozás, amely a világon a legerősebb publicitást élvezi. Ez újszólván éltető eleme. A kitűnően megszervezett és nagyszerűen jövedelmező foglalkozást jelentő amerikai „publicity”-ügynök óriási adathalmazt röpít a világba szerteszét minden egyes filmsztárról. Rengeteg „intimitást”, amelyek legnagyobb része szükségszerűleg hazugság. *Garboról* azonban újszólván semmi sem jelenik meg, csak az, hogy erősen visszavonult, imádja az egyedüllétét és megközelíthetetlen.

Hogy ki szabta *Garbo* természetére ezt a „titokzatos” nimbust; hogy ki találta ki, hogy egyéniségéhez ez a negatív propaganda és publicity fog legjobban illeni, azt nem tudjuk, de ma *Greta Garbo* már annyira tökéletesen belelépte magát magánéletében is a „megközelíthetetlen”, „titokzatos”, „elérhetetlen” asszony szerepébe, hogy most már igazán nem lehetne megállapítani, hogy ez *publicity-póz* vagy alaptermészet. Amikor pár évvel ezelőtt *Garbo*ról — valószínűleg akarata ellenére és elkerülhetetlenül — kiderült néhány legkevesebb sem romantikus adat, mint például az, hogy kar-

rierje előtt a házában erősen megszokott *Gustafson* névre hallgatott s hogy ez a karrier egy borbélyműhelyből indult el, — a közönség ezzel már nem törődött. A *Garbo*-nimbusz és a *Garbo*-legenda akkor már túlerős volt.

Ez a világhírű asszony mi felénk is erősen népszerű, de mi magyarok valahogy soha-

Greta Garbo.

sem csináltunk filmsztárokból tömegörületet, pedig gáláns nép vagyunk és a szép iránt fogékonyak. Mi sohasem váltunk *Garbo* iránt hisztérikussá, mint az angolok és amerikaiak.

A *Garbo*-házasságnak mindenestre meg van az az érdekes és eredeti mozzanata, hogy a világhírű filmsztár nem követi a megszokott hollywoodi házassági sémát. A vőlegényjelölt nem lecsúszott európai arisztokrata, nem milliommós és nem férfiszépség. Mégcsak nem is „szakmabeli.” Egy közismert, de nem egészen világhírű karmester, aki a szakértők szerint

nem éri el *Toscanini*, *Furtwaengler* vagy *Busch* színvonalát, ha erősen meg is közelíti. És *Stokowsky* ötvenöt éves. (*Garbo* körülbelül harmincöt.)

Stokowsky Londonban született és angolul sokkal jobban tud, mint lengyelül. Nagypapja Lublinból vándorolt be Londonba vagy hetven évvel ezelőtt. A Királyi Zenekollégiumban tanult és újszólván gyermekkorában lett a *St. James-templom orgonistája*. Ez a templom London egyik lelegezánsabb negyedében, a *Piccadilly*-n van. A fiatal orgonista aztán eltűnt Londonból, hogy pár év múlva egy amerikai zenekar élén jöjjön vissza, mint akkor már ismert karmester. A londoni *Queen's Hall*-ban lépett fel s a kritikusoknak nagyon imponált, hogy a fiatal karmester hosszú *Brahms*-szimfóniákat partitúra nélkül vezényel. Ezt azelőtt és azóta több karmester megcsinálta már, de meg kell állapítani, hogy ez mindenkor a kitűnő zenei memória tanubizonyossága.

Stokowsky ezután a világhírű *Philadelphia Orchestra* karmestere lett, illetve diktátora, aki évi tizenkét millió lei fizetést kapott, amely jövedelemhez még a rádió-, gramofon- és filmtiszteletdíjak járultak. Húsz évig vezényelte a legjobb amerikai zenekart, illetve „uralkodott” felette. Az amerikai közönség körében valóságos legendák keringtek *Stokowsky* egyéniségéről. Tény azonban, hogy amikor megvált a zenekartól, a *Philadelphia Orchestra*-nak egy több mint 38 millió leies nyugdíjalapja volt, amelynek megteremtése főleg *Stokowsky* érdeme.

Pár évvel később Hollywoodba ment, ahol rendkívül szívélyesen fogadták. Legutóbbi munkája a „Száz férfi egy lány” című film kísérőzenéje volt. Az elmúlt hónapokban azonban *Stokowsky* meglehetősen zárkózottá vált és nem igen járt társaságba.

Aztán megismerkedett *Garbo*-val: többször mutatkoztak együtt, amire elkerülhetetlenül és természetesen megindult a hollywoodi pletyka, *Garbo*t és *Stokowsky*t megostromolták az újságírók. Egyik se nyilatkozott.

Ezután *Garbo* Svédországba ment s innen Olaszországba. *Stokowsky* is ott van. Közös kirándulásokat tesznek a Vezuvra, sétáközben egymás kezét fogják és holdogán nevetnek, mint a polgári szerelmesek. Az olasz parasztok folyton együtt látják őket, amire kipattan Amerikában a szenzáció és az amerikai világlapok első oldalán a nyilvánosság teljes közreműködése mellett egy új *Garbo*-romantika.

HEGEDŰS ADAM.

Engedélyezte a kormány a ciucsumuleui pünkösdi búcsút

Mercuria-Ciuc. Saját tud. A *Ciucsumuleu* községben immár négyszáz esztendeje minden évben megtartott pünkösdi búcsút az idén június hó 4—5-én rendezik meg a *Ferences atyák* a régi hagyományoknak megfelelően. Nagyon megnehezedett az idők járása úgy a falusi, mint városi emberek jórésze fölött, tehát mindenki rászorul egy kis lelki felfrissülésre, vigaszra, melyet seholsem kaphat meg olyan könnyen és bensőségesen, mint a „Somojói Csodatevő Szűz Mária”-nál, az évszázados híres kegytemplomban. Az utóbbi időkben hírek terjedtek el arról, hogy a kormány nem fogja megengedni az idén a búcsú megtartását, tekintettel az ostromállapotra. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. A püspöki hatóság még idejében gondoskodott a megfelelő engedély megszerzéséről, az már birtokában is van és így semmi akadály nincs annak, hogy a búcsúra felvonuljanak a katolikus hívek a régi negyven-ötvenezer lélekszámú tömegben. A keresztaljak elindulásának és visszaérkezésének, a katonai hatósághoz való bejelentése csupán az, amit a hatóság megkövetel. Ez pedig minden nehézség nélkül eszközölhető a csendőrszökön is.

Légi és szárazföldi hadgyakorlatok Róma környékén valódi bombákkal és gránátokkal

Hitler római látogatásának utolsó napja. — A német birodalmi vezér hétfőn reggel Firenzébe indult

Rómából jelentik: Hitler római látogatásának vasárnap, utolsó napján az olasz légi és szárazföldi haderő mutatkozott be nagyszabású gyakorlat keretében Hitlernek. A német birodalmi vezér és kancellár az olasz király Mussolini társaságában nézte végig a bemutatót. Reggel nyolc órakor együtt indultak el Victor Emánuel és Hitler a Quirinalból, a Tyrreni tenger közelében lévő furbarei repülőtérre. Ezen a gyakorlaton mutatkozott be első ízben az olasz légi haderő ujonnan létesített csoportos egysége, egy háromszáz repülőgépből álló légi raj, mely a földről kapott rádióutasítás alapján hajtotta végre harcserű támadó gyakorlatait. A légi támadás képe valóságos félelmetes látványt nyújtott. A repülőgépek a tengerpartot és környékét valódi bombákkal árasztották el. A gépek először az elvonult csapatokat támadták meg, majd egy repülőcsapat pillanat alatt elsüllyesztett két régi, erre a célra szánt hajót. Később egy szintén erre a célra készült, fából összetákoltt ipartelepserű építményt támadtak meg és percek alatt eltüntették a föld színéről. A ledobott bombák között voltak iszonyu romboló erejű, 100 kilogrammos bombák is. A repülőgépek a legkülönbözőbb magasságokból dobták és páratlan célzási biztonsággal tették tanuságot. A gyakorlatok befejezésekor a repülőgépek olyan alakzatban sorakoztak fel, mely szinte mértani pontossággal rajzolta fel a levegőbe a fassió jelvényét és a horogkeresztet. Az első repülőcsapatot Mussolini fia, Bruno Mussolini repülőkapitány vezette.

EGY GYALOGSÁGI HADOSZTÁLY ELFOGLAL EGY JÓL MEGERŐSÍTETT HADÁLLÁST.

A légi bemutató után Hitler az olasz király társaságában a Santa Marinella-i síkságra ment, ahol a szárazföldi csapatok mutattak be harcászati gyakorlatot. Ezen a gyakorlaton egy teljesen modern gyalogsági hadosztály mutatta be, hogyan foglal el a gyalogság egy jól kiépített, tüzérséggel és gépfegyverekkel védett, megerősített ellenséges hadállást. A katonák a harcserűséget itt is a végletekig vitték. Közvetlenül a támadó hadosztály előtt valódi gránátok robbantak. A gyakorlatot hatalmas erejű gyalogsági roham és kézigránát-harc fejezte be. A bemutató másfél óráig tartott és a meghívott vendégek csodálattal beszéltek arról az átütő erőről, amelyet a gyalogság támadása

mutatott. Hitler a bemutató után a legnagyobb elragadtatással és elismeréssel fejezte ki Victor Emánuelnek és Mussolininek az olasz légi és szárazföldi haderő pompás teljesítménye felett.

SPORT-ÜNNEPELY 70 EZER FŐNYI KÖZÖNSEGGEL.

Hitler római programja a Foro Mussolinin lévő stadionban vasárnap este nyolc órakor rendezett sport-ünnepséggel ért véget. Hitler Mussolini társaságában jelent meg az ünnepségen, amelyet a kibővített stadionban 70 ezer ember nézett végig. Elsőnek ötezer avantgárdista fáklyás-gyakorlatot mutatott be. Majd a különböző ifjúsági egyesületek felvonulása után Wagner Lohengrinjének második felvonását adták elő, a legkiválóbb olasz énekesekkel. Az ének- és zenekart is Olaszország legkiválóbb énekesiből és zenészeiből állították össze.

Mussolini és Hitler pohárköszöntői a római találkozó alkalmából

A Berlin-Róma-tenyely állandóságát hangoztatta mindkét vezér

Rómából jelentik: Szombat este 10 órakor Mussolini nagyszabású ebédet adott a Palazzo Veneziaában Hitler tiszteletére. A vacsorán megjelentek az összes német miniszterek, valamint a

által diktált őszinte érzésekkel halad az egység ezen az utján és ugyanazt az eredményt mutatta fel a béke éveinek mostani eseményei folyamán.

birodalmi vezér kíséretének tagjai és az olasz kormány tagjai teljes számmal. Mussolini a következő pohárköszöntőt mondotta:

„A legszívesebben örömmel köszöntöm önt saját nevében, valamint kormányom és annak az olasz népnek nevében, amely most hagyományainak és erejének kettős dicsfényében fogadja önöket. Az önök Rómába való látogatása beteljesíti és megszenteli a mi két országunk közötti egyetértést. Ez az egyetértés, amelyet erős akarral hoztunk létre és amelynek gyökere az önök, valamint a mi forradalmunkban gyökerezik, abból a közös felfogásból sugározza ki erejét a világmindenségre, hogy történelmi küldetésünk a mi két népünk egyesülésében és érdekállandóságában jut kifejezésre.

Száz esztendő múlt el azóta, hogy Németország és Olaszország a forradalom és fegyverek útján igyekezett megteremteni nemzeti egységét és ez is a közös érdekek párhuzamosságát és érdekeink összhangját bizonyítja. Németország és Olaszország ugyanazzal a hittel és akarattal harcolt egységének megalapozásáért, dolgozott, hogy biztosabbá és erőteljesebbé tegye ezt az egységet és szabadította fel magát bomlasztó ideológiák rothadása alól, hogy olyan új korszakot teremtsen népe számára, amely korunk jellemzőjévé váljék. A mi két népünk történelem

Hétnapos Tavaszi Gyógykúra BAILE

Episcopesti-be

Oradea mellett

Viktória Hotelben 875 lei
Transsylvania Hotelben 1085 „
Dacia Hotelben 1225 „

A hétnapos kurában bentfoglaltatik napi háromszori étlap szerinti étkezés, lakás, gyógyvagy hullám-fürdő. — Ha reumában szenved, vegye most igénybe a hétnapos kurát, a fenti olcsó árakat május 15-től június 15-ig garantáljuk.

Az éjszakát Hitler még a Quirinalban töltötte, hétfőn reggel pedig utnak indult Firenzébe, ahol egy napot tölt.

FIRENZÉBŐL HAZA.

Rómából jelentik: Hitler és kísérete hétfőn reggel Firenzébe utazott és este 10 órakor visszatér Németországba. Mussolini napi-parancsban tolmacsolta a hadseregnek Hitler elismerését.

— A fascista Itália barátság tekintetében csak egyetlen erkölcsi törvényt ismer: ez pedig az, amelyet én jelentettem ki a német nép előtt berlini látogatásomkor. A nemzeti szocialista Németország és a fascista Olaszország engedelmeskedett ennek a törvénynek, engedelmeskedik most is és engedelmeskedni fog a jövőben is. A mi együttműködésünknek a feltételeit és céljait, amelyek a Róma-berlini tengelyben csúcsosodnak ki, állandó jelleggel és nyíltan megerősítettem. Németország és Olaszország hátat fordítottak azoknak a vágyálmoknak, melyeknek Európa elvakultságában egész hivatását áldozta és a többi nemzetekkel karöltve, együttesen keresik meg azt a rendszert, amely a nemzetközi együttélést lehetővé teszi, a hatásosabban érvényesülő igazságosság, biztonság és béke megkeresése által. Ezt a célt azonban csak úgy lehet elérni, ha őszintén, minden egyes nép számára elismerik az elemi jogokon épülő létet, a munkához és saját magának megvédelmezéséhez való jogot és ha a politikai egység a történelem által mutatott valóságos erőviszonyokra támaszkodik.

— Meggyőződésünk, hogy ezen az uton Európa népei megtalálják nyugalmukat és a békét, amire oly nagy szükség van az európai civilizáció építményeinek megmentése szempontjából.

— Führer! Az én szemem előtt tisztán áll még mindig a munka, az erő és a béke csodálatos látványa, amelyet az önök országa az elmúlt ősz folyamán nekem nyújtott, annak az országnak a látványa, amelyet az ön nagyszerű népének a régi erényein, fegyvelmezettységén, bátorságán és kitartásán ön épített újjá. Nem felejtettem el és nem felejtsem el sohasem azt a fogadtatást, amit ön, a hatóságok és a nép nyújtott számomra. A legforróbb szeretettel és a fascista Itália elismerésével köszöntjük az ön nagyszerű újjáépítő munkáját.

— Führer! Emelem poharamat az ön egész-

Egyéni utasok! FIGYELEM!

Eucharisztikus Kongresszusra szóló

utazási

igazolvány

és érem kapható

a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Ara 210 lei.

ségére és a német nép boldogulására, valamint a mi két népünk közötti törhetetlen barátságra!

HITLER VÁLASZA: AZ ALPOK HATÁRVONALA ŐRÜK ÉS MEGSÉRTHETETLEN.

Hitler Mussolini pohárköszöntőjére az alábbi beszéddel válaszolt:

— Duce! Mély megindulással köszönöm lelkes istenhözottat mondó szavait, amelyeket hozzám saját, valamint kormányának és népének nevében intézett. Boldog vagyok, hogy még mindig Rómában lehetek, amely a hasonlíthatatlan és fenséges múlt bizonyítékával egyesíti a fiatal fascista Itália nagyszerű megnyilatkozásait. Attól a pillanattól kezdve, hogy olasz földre léptem, mindenütt a barátság és szeretet légkörével találkoztam s ez engem boldoggá tett. A német nép ugyanezzel a nagy lelkesedéssel üdvözölte önt, a fascista Itália megteremtőjét, az új birodalom megalapozóját és ugyanakkor Németország nagy barátját az elmúlt őszön. A nemzeti szociálista és fascista forradalom két hatalmas új országot alkotott, amely a mai zürzavaros és homlással telt világban a rend és fejlődés szilárd tényezője. Így Németországot és Olaszországot ugyanazok az érdekek és a szoros közösségi felfogás kötik össze. Ezekből alakult Európában egy 120 millió embert összefoglaló blokk, amely elszánta magát jogos életérdekeinek megvédelmezésére minden erő ellen, amely természetes fejlődésének útjában állana. Ebből az ellenségeskedésekkel és félreértésekkel telt világ elleni harcából, melyet Németország és Olaszország vállalt, küzdött meg, született a két nép közötti szívélyes barátság. A két nép ugyanabban az időben azt is bizonyította a világ előtt hogy bármiképpen is szem előtt kell tartani a nagy nemzetek törvényes létérdekeit. Ezért természetes, hogy a mi két népünk a jövőben is állandósítani fogja, kiszélesíti és kimélyíti az utóbbi években fényes bizonyosságokkal igazolt barátságát.

— Duce! Ön a múlt ősszel kinyilatkoztatta az önre nézve legszentebb erkölcsi törvényt és a

fascista Olaszország tételét: beszéljünk nyugodtan, higgadtan és, ha barátunk van, menjünk el érdekekben a végsőkéig. A nemzeti szociálista Németország nevében én is aláírom ezt a törvényt. Ezért ma a következő választ adom: Kétezer esztendő telt el azóta, hogy a rómaiak és germánok először találkoztak a történelemben. Itt ezen a földön, amely történelmi emlékekkel van tele, egy hivatásnak a tragédiáját érzem, amely úgy rendelkezik hogy az annyi értékkel bővelkedő két faj között több nemzedéken át valósággal drámai viszony álljon fent. De most közel kétezer év múltán, az ön történelmi munkája folytán, Benito Mussolini, a római állam ősi hagyományaira támaszkodva, új életet kezdett. Viszont töletek északra számtalan néptörzsből megalakult az új germán birodalom.

— Számolnunk kell a kétezer esztendő letekkel és tapasztalatokkal nekünk, akik most közvelelen szomszédok lettünk és ezért el kell ismerni azt a természetes határt, amelyet a gondviselés és a történelem hozott a mi két népünk közé. Ez a határ, a két nép életfeltételeinek nyílt megvonása által Olaszország és Németország számára nemcsak a tartós és békés együttműködés szerencsésjét, hanem a kölcsönös támogatás és segítség támaszpontját is megadja. Az az én törhetetlen és örökségül a német népre is hagyandó akaratom, hogy az Alpok alkotta katarvonalat, amelyet a természet emelt közénk, egyszermindenkorra megsérthetetlennek kell tekinteni. Érzem, hogy ebben az esetben nagyszerű és teremtő jövő következik Rómára és Németországra!

— Duce! Amint ön és népe megőrizték barátságukat a súlyos napokban Németország számára, én és népem ugyanazt a barátságot fogjuk tanusítani Olaszország iránt a súlyos órákban. Emelem poharamat és iszom az ön boldogulására, az olasz nép nagyságára és a mi törhetetlen barátságunkra.

Nagy megelégedés az olasz politikai körökben. — Párhuzamos olasz-német érdekek a dunai és balkáni vidéken

Rómából jelentik: Olasz politikai körökben nagy érdeklődéssel foglalkoznak azzal a két pohárköszöntővel, amely szombaton este a Palazzo Venezia-ban hangzott el. Az olasz-német barátság — úgy mond, — mely az osztrák kérdésben már kiállta a tűzpróbát, nemcsak fennmaradt, hanem érzelmi és etikai momentummal is bővült. E tekintetben nagy jelentősége van Hitler kijelentésének, mely örök időkre köteletségévé tette a németeknek, hogy tartsák tiszteletben Olaszország alpesi határait. Ezzel véggépp eloszlatta azokat az aggodalmakat, amelyek az olasz közvéleményben Olaszország határainak biztonsága tekintetében esetleg még fennmaradhattak. A két beszédből világosan kitűnik, hogy mindkét ország az igazságon nyugvó békére törekszik és mindkét ország azt kívánja, — mint azt Mussolini mondotta is, — hogy a politikai egyensúly mindenütt megfeleljen a valódi, történelmi erő-tényezőknél.

A „Voce d'Italia“-ban Gayda azt írja, teljesen alaptalan az a heállítás, mintha Olaszország bármiféle kárpótlást kért volna Németországtól azért, hogy hozzájárult Ausztria bekebelezéséhez. Olaszország semmi ilyen igényt nem támasztott. Elvárja azonban, hogy a dunai és balkáni vidéken Németország tiszteletben tartsa Olaszország létérdekeit épügy, mint ahogyan Olaszország is elismeri és tiszteletben tartja Németország párhuzamos érdekeit.

FRANCIA SAJTÓVÉLEMÉNYEK AZ ÉRDEKSZFERÁK FELOSZTÁSÁRÓL.

Párizsból jelentik: A francia különböző találgatást fűznek Hitler és Mussolini megbeszéléseihez. A „Matin“ szerint a német és olasz államférfiak felosztották érdek-szférájukat a Balkánon és Délkelet-Európában. Olaszország arra helyezte nagy súlyt hogy szorosabbra vonja kapcsolatait Jugoszláviával. Németország ugyanezt akarta a maga számára Magyarország és Románia irányában. A cseh kérdésben Mussolini kijelentette, hogy Olaszország a legszigoribban semleges marad.

A német lapok megállapítják, hogy a berlin-római tengely olyan tényező, mely a két ország

reális érdekeit összhangba tudja hozni. Az angol lapok a két államférfi pohárköszöntőjéről megállapítják, hogy a berlin-római tengely változatlanul szilárd és aláhúzza Hitlernek azt a kijelentését, hogy az alpesi olasz-német határt minden időkre véglegesnek tartja.

JUGOSZLAV-OLASZ-MAGYAR SZERZŐDÉS?

Firenzéből jelentik: Az „Uj Nemzedék“ értesülése szerint a német-olasz tanácskozásoknak magyar szempontból az a legnagyobb jelentőségük, hogy az olasz birodalom új szerződésekkel igyekszik biztosítani a fasiszta birodalom közép-európai befolyását. Olaszország gazdasági érdekei megkövetelik, hogy a római egyezménybe bevonják Jugoszláviát. Ez kezdetben főleg gazdasági jellegű kapcsolat lenne, de a külpolitikai helyzet is olyan hogy Magyarország, Jugoszlávia és Olaszország esetleges szerződése igen fontos hatalmi csoportosulást jelentene.

Kezdődik a genfi Népszövetség tavaszi tanácsulése

Lord Halifax angol külügyminiszter megérkezett Genfben. Előzőleg Bonnet francia külügyminiszterrel találkozott

Párizsból jelentik: Lord Halifax angol külügyminiszter Genfben utaztában a lyoni pályaudvaron találkozott Bonnet francia külügyminiszterrel. A két külügyminiszter husz perces beszélgetést folytatott egymással, majd Halifax tovább folytatta útját Genf felé.

Lord Halifax — mint Genfből jelentik — vasárnap délelőtt megérkezett Genfben és megbeszélést folytatott Avenollal. A Népszövetség Tanácsának első ülését hétfő délelőtt 11 órára tűzték ki és ezen az ülészen napirendjét állapítják meg.

Genfből jelentik: Bonnet francia külügyminiszter hétfőn reggel megérkezett Genfben. — Ugyanazzal a vonattal érkezett Litvinov szov-

Az itt felsorolt könyveket kiváló orvostanárok és szakorvosok írták, akik az Ön panaszain segíteni akarnak!

A rákbetegségről. Dr Verebély Tibor egyetemi tanár	ára 30 Lei
A diétás konyha technikája. Dr Soós Aladár egyetemi tanár	240 "
Hogyan éljen a szívbeteg ember? Dr Bodon Károly egyetemi tanár	95 "
Nyerskoszt. A nyers diéta mint természetes gyógytényező. Dr Bucsányi Gyula en. tanácsos, főorvos	110 "
Az érlelmeszesedés gyógyítása és kezelése. Dr Bucsányi Gyula főorvos	55 "
Alkoholizmus. — Alkoholkérdés. Dr Donáth Gyula egyet. tanár	40 "
A reumás bajok házi kezelése. Dr Engländer Árpád szakorvos	90 "
A fiatal anya. Dr Földes Lajos főorvos	95 "
A női betegségekről. Megelőzés. — Gyógyítás. Dr Földes Lajos főorvos	125 "
Fajismeret. Gazdagon illusztrálva. Dr Gáspár János	145 "
A pszichoanalízis, mint módszer. Dr Hermann Imre	75 "
A cukorbeteg kosztja. Dr Horvai Lajos főorvos	95 "
Anyagcserebetegségek. (Reuma, köszvény, vesebaj, cukorbetegség.) Dr Horvai Lajos főorvos	90 "
Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést? Dr Káldor Miklós főorvos	110 "
Az ötvenéves ember. A kritikus kor betegségei. Dr Káldor Miklós főorvos	215 "
Hogyan éljen a gyomor- és bélbeteg ember? Dr Lukács Pál főorvos	110 "
Hogyan kell a sportolónak saját testéről tudnia? Dr Kellner Dániel	105 "
Az elhízás és a soványító gyógy-eljárások. Dr Lukács Pál főorvos	95 "
Hogyan éljen a vesebeteg ember? Dr Lukács Pál főorvos	95 "
A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása. Dr Müller Vilmos főorvos	110 "
Tápszerek és kész ételek tápértéke, tápanyag, só- és vitamintartalma	45 "

Kaphatók: könyvostályunknál

dásági jellegű kapcsolat lenne, de a külpolitikai helyzet is olyan hogy Magyarország, Jugoszlávia és Olaszország esetleges szerződése igen fontos hatalmi csoportosulást jelentene.

jet külügyi népbiztos is.

AZ ÜLÉS NAPIRENDJÉNEK FONTOSABB KÉRDÉSEI

Genfből jelentik: A Népszövetségi tanács mostani ülészenak napirendje felöllel a világot foglalkoztató nagy nemzetközi kérdéseket. Foglalkozik a tanács a japán-kínai kérdéssel, a Népszövetség alapokmányának reformjával, Chile anditványával a nem tagállamok véleményének meghallgatásáról, Svájc kérelmével teljes semlegességének elismeréséről, a spanyol polgárháború kérdésével és az olasz birodalom elismerésével. E tekintetben a Népszövetség tanácsa csak felmenti a tagokat ama kötelezettség alól, amelyet 1932-ben és 1936-ban magukra vállaltak, hogy nem ismernek el semmiféle olyan területszerzést, amely erőszakon alapul.

HIREK

MAGYAR LAPOK Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 240, egy hónapra 70 lej. Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér. Postakártyaképzőtéri csekk számlánk száma: 80.037. **Telefon: 12-27.**

Clujf szerkesztő: **dr Sulyok István**
Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Nyugati, északnyugati szél, még sok helyen eső, főleg keleten. A hőmérséklet nyugat felől kissé csökken.

Bucurestihől jelentik: A földművelésügyi miniszteriumhoz aggasztó hírek érkeznek az időjárás okozta károk és a mutatkozó veszedelem miatt. Az esőzések az egész ország területén folytatódnak. A hegyes vidékeken mindenütt rendkívül alacsony a hőmérséklet, a Banatban sok helyen elöntötte a víz a termőföldeket. Általában komoly aggodalomra van ok az időjárás miatt.

Jelentették a múlt hét folyamán, hogy Satmar megye északi és északkeleti részén erős havazás volt. Ujabb jelentések arról számolnak be, hogy a téli időjárás tovább tart. Szombaton reggel Baiamare és környékén ujabb hóesés volt, valamint az Oasban is tovább tart a havazás. A példátlan, kemény időjárás mérhetetlen károkat okoz.

MIHÁLY NAGYVAJDA HAZAÉRKEZETT. Bucuresti. Saját tud. Vasárnap este 22.25-kor Bucurestibe érkezett Mihály nagyvajda, aki a huszónégy napos utazás után edesanyjánál látta. A mozosai állomáson Calinescu, Ghelmegeanu és Argeșoianu miniszterek fogadták. A királyi család részéről Plondor meghatalmazott miniszter, udvari marsall üdvözölte.

MEGNYILT A „BUCURESTI HÓNAP”. Bucuresti. Saját tud. A „Bucuresti Hónap” hétfőn nyílt meg ünnepélyes keretek között. Az ország minden részéből igen sokan utaztak a fővárosba a népszerűvé vált „Bucuresti Hónap” megnyitására.

ŐFELSÉGE II. KÁROLY KIRÁLY AUGUSZTUSBAN SATUMARERA LÁTOGAT. Satumare. Saját tud. A satumarei repülőteret, amelyet az elmúlt év szeptemberében fényes ünnepség keretében adtak át a forgalomnak, teljesen befejezve, augusztus 7-én szentelik fel. A helyőrségparancsnokság szombaton értesítést kapott a légügyi minisztériumból, hogy a felavatás ünnepségen valószínűleg Őfelsége II. Károly király is megjelenik. A hatóságok rövidesen bizottságot alakítanak, amely az augusztusi királylátogatás programját fogja összeállítani és levezeti az előkészítő munkálatokat.

Satumaran elrendelték az ügyvédek nyelvvizsgálatát. Saját tud. Az Ügyvédi Kamara választmánya dr Demian Titu dékán elnöke alatt szombaton délelőtti ülést tartott. A választmány elhatározta, hogy az ügyvédszövetség utasításához híven a nyelvvizsgálatot és a beiratkozások revízióját a közeljövőben megtartja. A nyelvvizsgálat idejét még nem állapították meg. A választmány nem vette figyelembe azt a körülményt, hogy a néhány hónappal ezelőtti megtartott választás felbontása alatt van, vagyis a kamarának nincs jogerősen megválasztott vezetősége. A kisebbségi ügyvédek emlékiratban kérték a nyelvvizsgálatról szóló rendelet felfüggesztését, a kamara választmánya azonban ragaszkodott az ügyvédszövetség utasításához. A nyelvvizsga módszairól még semmit sem lehet tudni. Kiszivárogtak hírek szerint dr Damian Titu dékán jelölti azokat a kisebbségi ügyvédeket, akiknek nyelvvizsgálatot kell tenniük.

Lapunk legközelebbi száma, tekintettel az egyesülés ünnepére, szardán a rendes időben jelenik meg.

Négy embert megölt, háromra szabott a fellobbant mozdony. Bécsből jelentik: Hohenwelscha közelében egy gyár iparvasúti mozdony fellobbant. Négy ember meghalt, három halálukba szállították kórházba. Kettő közülük kórházba szállítás közben meghalt.

Vigyázat

Vannak utáztatok, amelyeket mint aspirint akarnak eladni, holott ezeket nem szabad aspirinnek nevezni. Orizkedjen ezektől! Kérjen mindig

ASPIRIN

TABLETTÁT

o „Bayer” KERESZTTEL

Felkészült a főváros a május 10-iki nemzeti ünnepre

Bucuresti. Saját tud. A május 10-iki nemzeti ünnepre nagy előkészületek történtek Bucurestiben. Az ünnepségek a cotroceni síkon fogják lezajlani a király, Mihály vajda, a kormány tagjai, a diplomáciai testület és a katonai, egyházi és polgári előkelőségek jelenlétében, vasárnap volt Cotroceniben a katonai parádé főpróbája.

Halálosvégű gépkocsiszerecsétlenség Brasovban. Saját tud. Megdöbbentő szerencsétlenségnek volt a színhelye szombaton délután az óbrasovi Duca utca alsó szakasza. Az 1616 Bv. jelzésű tehergépkocsi az egyik utca kereszteződésénél elkapta Ferenc Juliánna 48 éves brasovi asszonyt és keresztül rohogott rajta. A szerencsétlen asszonyt azonnal kórházba szállították, azonban megmenteni már nem lehetett. A rendőrség még a helyszínen letartóztatta a halálautó vezetőjét, Pakurár Mihályt, akiről a rendőrségen kiderült, hogy hamis sofőrigazolvánnyal működött. A sors különös véletlenje ebben a szomorú ügyben az, hogy mind a sofőr, mind az áldozata a Treiscaune megye Belani községéből valók. Ezelőtt 15 évvel jöttek mindketten Brasovba. S 15 évvel később egy dráma főszereplői lettek. A gázoló sofőrt átadták az ügyészségnek.

Felmentette az esküdtszék a közrendőrt, aki dr Lazar Ilie karjába lölt egy négygyűlésen. Oradea. Saját tud. Szombaton kezdte meg az esküdtszék Stan Vasile ságheti közrendőr bűnpernek tárgyalását, aki 1935. év őszén fegyverrel megsebesítette dr Lazar Ilie volt országgyűlési képviselőt. A nemzeti-parasztpárt ságheti nagygűlése után ugyanis dr Lazar Ilie vezérlete alatt megtámadták a vaidisták székházát. Felelősségre akarták vonni dr Balint és dr Gitea vaidista vezetőket szakadásukért. A főtéren azonban karhatalom állta a tömeg útját, de többszöri felszólításra sem oszlottak szét. A rendőrök többször a levegőbe löttek és az egyik golyó karján megsebesítette dr Lazar Ilie-t, akit lefogva tartottak. Stan Vasile tagadta, hogy ő adta volna le a lövést, dr Lazar Ilie tanúi azonban ezt bizonyították. Több mint egyórás tanácskozás után az esküdtszék szótöbbséggel nemmel felelt és Atanasiu törvényszéki elnök kihirdette az ítéletet, amely felmenté Stan Vasile-t az emberölési kísérlet vádjától.

* **Lehet küzdeni...** ez az erősek privilégiuma és feltétele, hogy tökéletes egészségnél öröndjének. Fejfájás, idegesség, étvágytalanság, rheuma, stb... amelyek existenciánkat is veszélyeztetik, elkerülhetők, ha megfelelő intézkedéseket fogantositunk. Erre a legalkalmasabb szer az URODOL, amely az egészségét helyrehozza.

Művészi kivitelű, külföldi első szentáldozási képek
14 x 21 cm. nagyságban 6 lej
19 x 28 " " " 12 "
magyar és német felirattal, vagy felirat nélkül.
Megrendelhető:
Szenkovits Gerő
Cluj, Strada Rudeanu No. 16.

JÖJJÖN TAVASSZAL ITALIÁBA. A Magyar Lapok ezidei nagy olaszországi társasutazását az Eucharisztikus Világkongresszussal kapcsolja össze. Ez a társasutazás valóban eseményszámba megy és mindezek ellenére olyan olcsó, hogy azon a szerényebb anyagiak fölött rendelkezők is, minden nagyobb megöröltetés nélkül részt vehetnek.

FELMENTETTE A TÖRVÉNYSZÉK A VEREKEDÉSSSEL VÁDOLT CSENDŐRÖKET. Mercurea-Cuc. Saját tud. Pasa Mihail, Sipa Dumitru és Petre Munteanu plaesii de josi csendőrőrmesterek ellen az ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testi sértés miatt adott ki vádiratot. A csendőröket Boldizsár Dénes plaesii de josi gazdálkodó jelentette fel. Azt állította a gazdálkodó, hogy Okos Mária bűnyügyében történt kihalgatása alkalmával bántalmazták a csendőröket. A megtartott tárgyaláson a vád nem bizonyult valósnak és így a törvényszék felmentő ítélethozott.

Egyházi kinevezések Timisoara. Saját tud. Pacha Agoston dr megyéspüspök Blaskovics Béla dr teológiai tanárt és Willjung Mihály Becherecul-mic plébánosát szentszéki bírákká, a plébánosképesítési bizottságba pedig Blaskovics Béla dr, Lamoth Gyula és Boros Béla dr teológiai tanárokat nevezte ki. Takács Vince varsandí plébánost Socodorra, Stéger Gyula scodorí plébánost Varsandra nevezte ki a püspök. Petlla Ferenc fageti káplán Clacovára kapott áthelyezést.

CSEHSZLOVÁKIÁBAN HÁROM BETÖRÉST KÖVETETT EL A SATUMARERŐL MEGSEBÍTETT FOGOLY. Satumare. Saját tud. Veszélyes hűnözés körül a halmeui határrendőrség kezebe. A cseh hatóságok kiadták Costiuc Mihály 23 éves negresti illetőségű kovácssegédet, akit a satumarei törvényszék többrendbeli betöréses lopás miatt késztetendéi fogházra ítélte, Costiuc az ügyészségi fogházban töltötte büntetését, ahonnan egy érzetlen pillanatban megszökött. Csehszlovákiába ment és Tácsón, valamint Musaton több betöréses lopást követelt el. Az egyik bankbetörésen tettenérték és a huszti bíróság kétévi fogházzal sújtotta. Büntetését most kitöltötte, mire átadták a román hatóságoknak, Costiucot tiltott határátlépésért is felfüggesztésre vonják.

ELTÁVOLITOTTÁK A ZSIDÓKAT BÉCSBEN AZ ÁLLAT- ÉS HÚSKERESKEDELEM-BŐL. Bécsből jelentik: Hatósági rendelettel tiltották meg Bécsben a zsidóknak az állat- és húskereskedelmet. A zsidók túlzott arányban tartották megszállva a kereskedelemnek ezen ágait és ezért volt szükség a felső beavatkozásra. Az állat- és húskereskedelemben a kereskedők 20 százaléka, a közpénzügyek 50 százaléka és a nagyvállalatok 90 százaléka volt zsidó. Az intézkedés jótékony kihatását már érezteti a fogyasztás terén is.

* **Hírdetmény.** „Mercur” Rosenfeld Ferenc, Simleul-Silvaniei, fűszer és vasüzletet 1938 június 1-én átveszem. Felhívom fenti cég hitelteljeit, hogy folyó év május 25-ig jelentsek be a céggel szemben fennálló követeléseiket, annál is inkább, mert ezen időn túl semmiféle követelés bejelentését nem veszek tudomásul. Ladányi Albert kereskedő. Zălau, jud. Sălaj.

Csendőrök tűzharca a börtönből megszökött fegyencekkel. Budapestről jelentik: A napokban megszöktek az egyik fegyintézetből Gyelis István Szász József és Lefkó Ferenc, akik leütve a fegyőrt, elmenekültek. A csendőrök most Abony és Pusztaszabolcs közelében rátaláltak a szökött fegyencekre. A szökevények közül Szász Ferenc a csendőrökre tüzelt, lövése azonban nem talált. A csendőrök riasztó lövéseket adtak le. Szász, mielőtt elfoghatták volna, agyonlőtte magát, a másik kettő pedig megadta magát. Lefkó az utolsó pillanatban kiugrott a csendőrgyűrűből és futva elmenekült.

Juliusra megyes a caransebes-rei vasutvonal. Timisoara. Saját tud. Vasuti körökből kapott értesülésünk szerint a Caransebes és Resita közt épülő vasutvonal munkálatait most már lezártnak fogják, úgyhogy a vonal július 1-ére elkészül.

Zürichi zárlat. Párizs 12.24, London 21.75 háromnegyed, Newyork 437 fél, Brüsszel 73.46, Milánó 22.97 fél, Amszterdam 242.60, Berlin 175.55, Bécs — schilling 58, Prága 15.19, Varsó 82.30, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Illetékmentes pénzügyi fellebbezések. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium rendelkezést adott ki, amelynek értelmében mindazon adófellebbezések, amelyeknél az adóösszeg nem haladja meg az 5000 leit, mentesek a 0.60 százalékos proporcionális illeték alól.

Be kell szolgáltatni az összes fegyverviselési és fegyvertartási engedélyeket. Braşov. Saját tud. Az itteni megyefőnökség hivatalos közlönye teljes terjedelmében közli a belügyminiszterium körrendeletét, amelyben részletes utasításokat ad a fegyverviselési engedélyek azonnali beszolgáltatásáról. A körrendelet értelmében kivétel nélküli — összes fegyverviselési és fegyverbirtoklási engedélyeket be kell szolgáltatni a megyeházára. Ugyanakkor nyilatkozatot kell adni a birtokban lévő fegyverekről is. A nyilatkozat kiállításának, valamint a fegyverengedélyek kicserélési kérelmének határideje: május 15. Mind az engedélyek átcserelésénél, mind az új engedélyek kiváltásánál május 20-ig kell megérkezni a kérelmekkel és a személyi bizottság megvédésére szolgáló fegyverek engedélyei amelyek kicserélésénél nem kell az illetékeket fizetni. A körrendelet hangsúlyozza, hogy vadász-fegyverek viselésére szolgáló engedélyt csak elismert vadászársaságok szabályosan beirt tagjai, lövészegyletek, elismert vadőrök, állami erdőőrök kaphatnak. A személyes védelem célját szolgáló fegyverekre engedélyt minden nagykorú egyén kérhet és kaphat a megyei bizottság elbírálása alapján. Ehhez szükséges városokon a rendőrség, míg községekben a csendőrség kedvező véleményezése.

Hatszáz ezer leies kártérítésért perelnek egy székely közbirtokosságot. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Hét évvel ezelőtt történt, hogy Carta felciuci község közbirtokossági vezetőségét, az azóta elhalt Bálint Mihály elnököt, Karda Károly alelnököt, Potovszky Ferenc közbirtokossági jegyzőt, Mihály István pénztárnokot és Gidró István erdőgazdát, Both Ágoston vádaskodására felfüggesztették és helyükbe időközi bizottságot jelölték ki, a vádaskodó Both Ágoston elnökletével. A felfüggesztett vezetők ellen büntügyi eljárás indult és ennek során Mihály István, Potovszky Ferenc, valamint a többiek is kisebb-nagyobb vizsgálati fogságot szenvedtek. Végül is büntetlenül szabadon engedték őket, mert kiderült, hogy Both Ágoston alaptalanul vádaskodott. A lúnvádi eljárás: felmerült községükért és erkölcsi, valamint anyagi kártérítésért a négy, még életben lévő volt birtokossági eljáró pert indított Both Ágoston ellen, miután azonban Both Ágostonnak alig van valamelyes vagyona, a kártérítési igényt kiterjesztették a közbirtokosságra is, azzal érvelve, hogy Both Ágoston a közbirtokosság képviselőjében járt el. A kártérítés összege hatszáz ezer le, amely ezekben a nehéz gazdasági időkben valósággal alapjában renditné meg a birtokosságot, ha a bíróság megítélné.

Satumaren a lisztet a maximális árnál egy leivel drágábban árulják. Satumare. Saját tud. Az aradi és a timisoarai nagymalmok az elmúlt hét folyamán satumarei lerakataikat táviratilag értesítették, hogy a liszt további buzaértékesítő hivatal által engedélyezett nagymennyiségű buzakivétel a belföldi célokra történő vásárlás megengedte. A távirati rendelkezés óta lisztet Satumaren nagy tételben alig lehet kapni. A helybeli és a balmareji malmok a kedvező helyzetet úgy használták ki, hogy a lisztet a maximális árnál egy leivel drágábban árulták, ami a pékeket, akik a maximális árakhoz vannak kötve és azoknak megsértése súlyos következményekkel jár — rendkívül súlyosan érintette. A második csapat a pékeket akkor érte, amikor az élesztőkartell az élesztő árát különként 54 leiről 96 leire emelte fel. A sütőiparosok szindikátusa elhatározta, hogy a tarthatatlan állapotok megváltoztatása érdekében a hatóságokhoz fordulnak, mert a jelenlegi körülmények között anyagilag elvéreznek. Küldöttsegileg felkeresték dr. Malai Octavian polgármestert, aki, miután panaszukat meghallgatta, felment velük Coman Simion ezredsprefektushoz. A vármegyei prefektus a pékek álláspontját a magáévá tette és az élesztő árának indokolatlan emelése ügyében a kereskedelmi és iparügyi miniszternél táviratilag interveniált. A prefektus kijelentette, hogy a hét folyamán Bucurestibe utazik, ahol ebben az ügyben további lépéseket tesz. Ami pedig a lisztárak emelését illeti, a prefektus a satumaremegeji malmosokat maga elé idézte és kijelentette, hogy azokat, akik a maximális árakat nem tartották be, súlyosan megbírságot tartja.

A kereskedelmi kamara jobb tanonciskoláról gondoskodik. Timisoara. Saját tud. A kereskedelmi és iparkamara vezetősége az általános gazdasági helyzetre való tekintettel, továbbá, mert ebben az évben előreláthatólag az eddiginél kevesebb bevétel lesz, a kamara költségvetését csaknem mérfélmillióval leszállította. Az új költségvetés tizenegy és fél millió. A vezetőség megállapította, hogy a tanoncoktatás sok kívánnivalót hagy hátra és ezért úgy határozott, hogy a kereskedelmi liceum tanárainak közreműködésével gondoskodik megfelelő iskoláról a kereskedelmi tanoncok számára. A kamara erre a célra félmilliót vett fel a költségvetésbe. Támogatást ad a kamara a pincériskolának is, amelyet az ősz szel munkakamara keretében létesítenek.

Négyévi fegyházra ítélte az esküdtszék a gyilkos tehénpásztor. Oradea. Saját tud. Hétfőn tárgyalta az esküdtszék Redar Traian Camp községhelyi 23 éves süketnéma tehénpásztor bűnügyét aki 1937 május 31-én veszekedésből kifolyólag meggyilkolta Redar Mihály 17 éves tehénpásztor, aki 4-hajtotta állatait Redar Traian legelőjére. Az esküdtszék bűnösnek mondotta ki az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban és a bíróság 4 évi fegyházra, 5 ezer lei erkölcsi kártérítésre és 2 ezer lei perköltség megtérítésére ítélte.

Felhívás. Az oradeai Építőiparosok Szövetsége tisztelettel felkéri a vas- és fémiparosok szindikátusi tagjait, hogy folyó hó 11-én, szombán este 6 órakor a Saspatóban lévő helyiségünkben tartandó fontos szakmai taggyűlésen okvetlen és pontosan megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

Magyarországon kiöntött a Maros. Budapestről jelentik: A Maros Makónál veszedelmesen árad. A víz átlépte a gátat és az árterületi gyümölcsösöket elborította. Az ar színtje óráról-óra emelkedik.

Közelebről felállítja a „Ciuc” általános gazdasági szövetkezet vetőmagosztályát is. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Az E. G. E. által rendezett gazdasági tanfolyamokon kezdő megtanulni a székelgy kiegészítő, hogy a kiadós és minőségileg is jobb termést csak akkor remélhet, ha megválasztja a vetőmagot, amely alkalmas sajátos birtokviszonyai közötti fáradságos munkája gyümölcsösének fokozására. A megye gazdaközössége vetőmagellátására azonban az idén nem tettek meg az illetékesek részéről a szükséges lépéseket, úgy hogy valóságos vetőmaghiány van. A „Ciuc” általános gazdasági szövetkezet hivatásának megfelelően, jóelőre kérelmezte a földművelésügyi miniszteriumtól az engedélyt, amely fejlozósítja vetőmag árusítására. Ugyanis, a mezőgazdasági törvény a vetőmag árusítását külön engedélyhez köti. A szövetkezet kérését azonban kétszer visszautasította a miniszterium és csak most harmadik ízben tett határozott ígéretet az engedély kiadására. Ha ez megörténik, a szövetkezet saját helyiségében nyomban felállítja vetőmag-osztályát.

EGYÉNI UTASOK! FIGYELEM! Eucharisztiikus Kongresszusra szóló UTAZÁSI IGAZOLVÁNY és érem kapható a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában, Ára 210 le.

* Számos női bajnál gyakran igen nagy megkönnyebbülést szerez reggel, éhgyomorral egy fél pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet, azáltal, hogy a belek tartalmát gyorsan felhígítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Temetés. Bochi Péter 74 éves korában Oradeán meghalt. Temetése május 10-én délután 3 órakor lesz a Iosia-telep 46. utca 14. számú háztól. (Caritas.)

Özv. Seress Jánosné szül. Freier Etelka 64 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Halter kapornából — K. Nagy György 53 éves korában Oradeán meghalt. Temetése kedden délután 5 órakor lesz a Halter-kapornából (Erdélyi „Concordia”).

Belföldi sporteredmények

C) Ligában.

Timisoara: Galvani—RMTE 4:2 (1:1).

Cluj: UEC—Solvay 2:0 (1:0).

Lupeni: Minerul—Matello Ferdinand 4:1 (2:0).

Lugoj: LMTE Craiovai Munkások 1:0 (0:0).

Barátságos mérkőzés:

Timisoara: Timisoara komb.—Arad komb. 7:3 (4:3). A begapartiak biztosan győztek az aradi válogatott képviselőitében kiálló Gloria ellen. Dobay nagyszerű formában játszott és 3 gólt lőtt. (A nemzeti válogatottba nem állították be!)

Hüllöldi sporteredmények

Nehезen győztek a „nagycsapatok” Magyarországon

Budapestről jelentik: A bajnoki forduló során meglepetés nem akadt, de a Ferencváros és Újpest és a Hungária is csak heves küzdelem után nyert egy-egy góllal. A Kipest egy féldíönt vezetett a bajnokjelölt Fradi ellen. Váratlanul egyedül a Nemzeti győzelem jött — Debrecenben. Az Elektromos győzött és így megelőzte a Kispestet a negyedik helyen. Eredmények: Hungária—Taxisok 3:2 (1:1). Elektromos—Szeged 2:0 (1:0). Ferencváros—Kispest 2:1 (0:1). ETO—Törekvés 0:0. Nemzeti—Bocskai 4:1 (1:0). Újpest—Budafok 1:0 (0:0).

Belgium—Svájc 3:0 (1:0). Lausanneból jelentik: Belgium csapata meglepetésszerű jó játékkal vonult fel és biztosan győzött a miláni mérkőzéstől fáradt svájci együttes ellen. A játékot az olasz Scorzoni vezette. Svájc B) csapata is kikapott még pedig Badenben a Baden—Württemberg kerület válogatott csapatától 3:2-re.

Bucurestiben, mint minden évben, az idén is megrendezték a nemzeti táncművészet napját. Képünk a táncversenyen résztvevők egy csoportját ábrázolja a Calea Victorieián.

Párizsi hangulatképek

Május hó.

Flikk

Nagyszerű kis szó. Így mondják: flikk. Igaz, hogy nem így írják. Kintőn fejezi ki azt a középtermű, mozgékony, intelligens, kis kék körgalléros, fehér botos embert aki a párizsi közekedési rendőr.

Les fliques — mondja a párizsi és mosolyogva siet tovább.

Elnézem fontosabb útkeresztvezetőknél: a latin faj elevenességével követi a forgalom bonyolódását. Fehér bűvészböjtjának egy-egy intésével gubancolja ki az összetorlódott járműveket. Könnyedén, mosolyogva, szinte ujjai között pergetve a bűvös pálcát, játszva irányítja a bosszorkányos forgalmat. Botjának lendületével mintha tovább lökné a kocikat. Néha meg-megforgatja a botot, ha nagyon lassan halad át egy autó az útvonalon, siettetni akarja. Int a gyalogosnak s boldog meglepedéssel figyelni átvonulását az uttesten. Szereti a mesterségét. Játszik vele. Pedig nem gyerekjáték. Bűvész, — művész. Életművész. Bárcsak mi is ilyen könnyed biztonsággal bonyolíthatnánk le, mosolyogva, napi kötelességeink forgalmát. Mint a párizsi flikk.

Furulyázó faun a Pantheon előtt

A * Luxemburg-palota — a szenátus ülés helyének kertje tavasszal csodákat mesél. Egy

hét alatt öltöztek át a téli facsontvázak és lettek virágos, illatos, rokokó menyasszonyokká. A nyitott fák sima gömbölydedeége mintha valcert járna a kacagó tavaszban. A zenét az a pajkos faun adja, aki furulyával szájában maga is táncra perdül s ha nem választaná el vaskerítés a Rostand-tér és a tekintélyes rue Soufflottól, biztos a Pantheonig bokázna a nemzetközi diákság forgatagában. Társa, ki háttal vele a Luxemburg felé fordulva, homlokratolt álarchan klaszikus szöveget szaval halkezőben tartott tekeresről, nyugodtabbnak látszik. Pedig ő is csupa lendület, mozgás és élet. S hogy az élet és fiatal-ság diadalmas mozgása teljessé legyen, ott balra a virágzó fa elől, kendőt lobogtatva a szélben szalad a fiatal test pompás szépségében a Tánccoló párja, felénk.

A királynők kertje, ahogy a Luxemburg-kertet nevezték. — királyi.

S az öreg Medici-forrás felett galambok turhékolnak a tavaszban.

Saint Germain des Prés

Párizsban az egyik legrégebbi

temploma. Könyves boltok kirakata tele van a tavaszi újdonsággal: Saint Germain des Prés, mon village. S hogy jobban keljen a könyv, keresztiszalagjára Anatole Francenak egy mondását írták:

„Puisqu'il y a la des arbres avec des livres, et que des femines y passent, c'est la plus beaux lieu du monde.”

Mert fák vannak ott és könyvek és néha aszszonyok mennek el arra, ez a világ legszebb helye.

Talán Diderot is ezt gondolja, azért ült ide a toronnyal szembe, a boulevard közepébe, karosszékekben, selyemharisnyás, körömcipős lábával, térdnadrágjával és magyarázó kezével. Mit magyaráz? És mit keres itt a fák közé húzódozó középkori monostor tőszomszédságában az Enciklopédiák mindent magyarázni és sok mindent elmagyarázni akaró szelleme? De Párizsban van szabadság és végtelen városában. És így van ez jól. A élet e két különböző színét és felvágását ilyen közel hozni egymáshoz és szabaddon látni meg a tévedések jó oldalait is. A vitatkozó Diderot, az ősi torony előtt.

Szent Genováva hegyén

Egy kicsit tulus Párizs

szíve fölé domborodó halmot hegynek nevezni. De évszázadok szokása szentelte meg az elnevezést: La montagne de Sainte Geneviève.

Évszázadok szokása. Ez nem túlzás. Szent Jakab utcáján, mely merészen mászik világhíres főiskolák között a hegyre megtalálták az ősi Rómáit út kövezetét. Ezen az úton jött Lute-

tiába a dalos Provence-on és Genabunn-on (Orléans) keresztül cézárook és szenátorok kultúrája. A mai Collège de France, a francia főiskolák elitje előtt római fürdők voltak a Krisztus utáni második században és a jelenlegi Szent Lajos-lyceum helyén félkör alakú amfiteátrumban ismerték meg a gallok a klaszikus szellemi élvezeteket. Aztán barbár ostromcsapások alatt reszketett és ingadozott a kis Lutetia* (Párizs latin neve) hajója. Lángok mardosták a balparti várost, míg a hatodik században az első frank király Cloris, asszonyának az ájtatos Clotildnak tanácsára nem építetett templomot az apostolfejedelmek tiszteltéjére. Erről a magaslatról virrasztott Szent Genováva Párizs fölött, mikor hűre járt, hogy az Isten ostroma, világhódító Attila, lábai elé akarja kényszeríteni a kis Lutetiát. Szent Genováva szelleme azóta is virrasztón lebeg a város felett. Sírja ma a „Hegyen épült István” egyházában (St. Etienne du Mont) van, melyet a XIII. században építettek az apostolfejedelmek templomának helyére, az ágostonrendi kanonokok apátsága mellé, melynek tornya és refectórium a IV. Henrik-lyceumba beépítve ma is főáll.

kezdődőleg Párizs filozófiai és teológiai tekintélye első a világon, Bolognát túlszárnyalja és Oxfordot elhomályosítja. A szeráfi doktor Bonaventura is megfordult itt. A mai rue Soufflot 14. számú házat a párizsi egyetem a dominikánusoknak adta. Itt tanultak és tanítottak Albertus Magnus, a nemrég szentté avatott mester és az angyal doktor: Szent Tamás. A Collège de France előtt a firenzei nagy költő arcéle rajzolódik a középkor nagy tudományú távlatára. Szent Szeverin egyháza felé tart, mely elmékedése fölé meghitt gótikus keretet von, kézzel írott ablakainak homályában, Beatricére gondol, az olasz ég verőfényében élő távoli szerelmére. A hegyen áll Szent Genováva könyvtára. A XIV. században itt volt a Montaign collégium, melynek szelleme ellen csattognak Rabelais versei. Ennek kövein kopogott Inigo de Loyola sántító lépése és itt vonta hódító bűvkörébe a lelki gyakorlatok mestere az elegáns François de Xavier-t, a Quartir Latin társaságainak kedvelt nemes ifját. Itt kezdődtek Erasmus és Calvin vitái és itt éledett Suigo értelme Szent Ignác nagyságáig. Szent Lajos lyceumában tanultak Boileau és Racine és szorgalmasan jártak Szent Genováva sírja fölé emelkedő Szent István egyházába. Ez a karesú tornyú kecses templom, szerényen meghúzódva a hatalmas Pantheon tövében, őzi Pascal-nak is az emléket s talán egyike azoknak a köveknek, hol a történelem és a nagy élmények szelleme, a genius loci a legmelegebben lüktet ma is.

Tátray Barnabás.

agy meg-
a egy fél-
keserűviz
felhigítja
pedig az
előmozdít

korában
n délután
ámu ház.

Etelka 64
n délután
Nagy
Teme-
ber-kapol.

énekek

d 4:1 (2:0),
1:0 (0:0).

ad komb.
öztek az
6 Gloria
szott és 3
m állitot

énekek

agy-
ágon

orduló so-
cíváros, az
küzdelen
gy féldón
n. Váratla-
- Debre-
megelőzte
énekek:

eből jelen-
jó játék.
a milánói
en. A játé-
csapata is
den—Wur-
3:2-re.

et nap-
in.

SPORT

A Benes Kupában

Erdemtelen vereséget szenvedett Románia labdarugó válogatott csapata

Jugoszlávia — Románia 1:0 (1:0)

Bucurestiből jelentik: Nagy érdeklődés előzte meg a Benes-kupáért folyó válogatott mérkőzést. 35.000 néző gyűlt össze az ANEF-stadionban a gyönyörű tavaszi délutánon. Előzőleg Belgrád ifjúságot 2:0 (2:0) arányban győzött Bucuresti ifjúsági csapata ellen, majd sor került az országok közötti mérkőzésre. A magyar Hertzka Pál sípjelére így állt fel a két csapat:

Jugoszlávia: Glazer — Hügl, Dubac, — Lechner, Jazbec, Kokotovics — Sipos, Antolkovics, Matosics III., Tomasevics, Zarics.

Románia: Jordachescu — Bürger, Chiroiu, — Vintila, Juhász, Brandabura, — Bindea, Kovács, Bodola, Praszler, Jordache.

Keményen indul a játék, hosszú labdák-kal kísérleteznek a csapatok. A csatársoroknak nem megy valami jól. A 16-ik percben Bodola fölé lö, rögtön utána Kovács indít támadást. Bindea beadja a labdát, de Bodola lekésik. Meleg helyzet volt. A románok sokkal többet támadnak, mégis gólt kapnak. A 29. percben

Az összeállításban keresendő a vereség oka

Nem alakult ki jó játék ezen a mérkőzésen. Mindkét csapat csatársora gyengén szerepelt. Románia egyenrangú ellenfél volt és csak a szerencse segítette győzelemre a jugoszlávokat.

A győztes csapatban egyénileg Sipos és Kokotovics volt a legjobb, de a közvetlen védelem és Lechner is megfelelt.

A román csapat védelme megfelelt (egyedül Brandabura volt gyenge), a csatársor azonban kapu előtt elvesztette a fejét. Jordache helyén (aki nem való még a válogatottba), a jó formában lévő Dobayval azonban még így is más lett volna az eredmény. A csapat legjobbjai Juhász, Bürger és Chiroiu. A csatársorból Bodola és Bindea igyekezete érdemel dicséretet.

Mérkőzés után a következő nyilatkoztatókat adták a vezetők:

Davila ezredes: Balszerencsénk volt a lö-

Antalkovics hosszan szökteti Sipost. A gyors lábú szélső lerohan, az alapvonalról bead. Matosics 10 méterre a kaputól tiszta helyzetben kapja a labdát. Lefejeli a bal sarokba. Elég gyengén, de Jordachescu későn vetődik. 1:0-ra vezet Jugoszlávia, védhető góllal.

A románok szöglettel és fölé ment Bodolalövésével válaszolnak. Egymásután esnek a szögletek mindkét részen. Az utolsó után — már lejárt a játékidő. — amikor Dubac csúnyán bokán rugja Bindeát, akit kivisznek. A közönség hevesen tüntet.

A szünet után a román kapuba Pavlovics áll be védeni. A játék változatos. Bodola-Bindea-támadás végén Glazer remekül véd. A jugoszlávok ritkábban jutnak el a román kapuig de akkor veszélyesek. Bodola helyet cseréli Kováccsal, de nem használ ez sem. A 18-ik percben Prassler labdáját Kovács fordulásból lövi. Glazer remek érzékkel védi. Ezután feljönnek a jugoszlávok, a játék még keményebb lesz, de újabb gól már nem esik.

vésekkel. Döntetlen inkább kifejezné a mutatott játék képét.

Luchide főtitkár: Egyes játékosok nem feleltek meg — ez az eredmény nyitja.

Savulescu őrnagy: Kis szerencsével győzhettünk volna.

Herzka játéklevezető: Kellemesen lepott meg a bucaresti közönség sportszerűsége. A mérkőzés nehéz volt, de remélem, hogy jól láttam el feladatomat.

Kika Popovici, jugoszláv főtitkár: Az eredménnyel meg vagyok elégedve, a játékkal nem, mert az nagyon gyenge volt. Mindkét csapatban a csatársor tehetetlen volt, a jugoszlávok hajszállal voltak csak eredményesebbek.

A Benes-kupa állása most a következő:

1. Csehszlovákia	2	1	1	—	5	4	3
2. Jugoszlávia	2	1	—	1	4	4	2
3. Románia	2	—	1	1	1	2	1

Amire senkisésem számított

Petroseniben elúszott a cluji Victoria csoport-elsősége

A nemzetközi válogatott mérkőzésre való tekintettel csak két mérkőzés szerepelt az A) liga műsorán. Az Universitatea-Drăgost Voda cluji találkozója elmaradt, mivel a cernauti csapat nem jelent meg. A mérkőzést 3:0 gólaránnyal az „U” javára igazolják. A Jiul-Victoria mérkőzést lejátszották és az bomba meglepetést hozott. A tavaszi évadban kitűnő formában játszó Victoria egy narancshéjban csúszott el. Senki sem hitte volna, hogy a Jiul fogja megfosztani a cluji csapatot bajnoki reményeitől. Az első csoport-elsőségének kérdése még mindig a cluji Victoria-Rapid FC mérkőzésen dől el, de vagy a Rapid vagy — az AMEFA javára.

Jiul-Victoria 2:1 (0:0).

Petrosani. 1500 néző, bírós E. Kroner. Nagy Victoria fölényben folyt le az első félidő, de a hazai csapat jól védekezett. Szünet után Kovács és Vijdea gólozott. Pop III. csak szépíteni tudott.

Az UDR nyerte a nyugati csoport bajnokságát

A keleti csoport győztese a ploesti Tricolor

A B) liga mindkét csoportjában eldőlt az első hely kérdése. A resitai UDR gólzáporos győzelmével megszerezte a bajnokságot, a ploesti Tricolor CFPV pedig a fővárosban győzött és behiztosította az első helyet. Ez a két csapat vesz részt tehát a jövő évi egycsoportos Nemzeti Bajnokságba való bejutásért lebonyolítandó selejtezőkön, a 8 A) ligás csapat mellett.

A vasárnapi döntő forduló részletei a következők:

Nyugati csoport:

Reszta: UDR—Mures 7:0 (3:0).
Oradea: Stăruința—Victoria (Carei) 5:1 (3:1).
Craiova: Rovine Grivita—Prahova 6:1 (1:1).

Keleti csoport:

Bucuresti: Tricolor CFPV—Telefon Club 2:1 (2:0).
Radauti: Victoria (Constanța)—HLA 5:3 (3:1).
Braila: Franco Romana—Craiu Jovan 4:3.
Galați: Gloria CFR—Sporting 6:1 (4:0).

Nemzetközi mérkőzés

AMEFA-Phöbus 4:4 (3:2)

Aradról jelentik: Mintegy 3500 néző jelenlétében, Macean vezetése mellett játszottak le a nemzetközi mérkőzést, amely a mutatott játék alapján igazságos döntetlen eredménnyel zárult. A gólok sorrendje a következő: Batrin, Perneky (2:0) Turay II., Batrin, Solti, Perneky (4:2). Solti, Solti.

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Veszek aranyat, ezüstöt, briliánsot. Herbst ékszerárház, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

Jó

karban levő használt fürdőszoba berendezést keresünk. Cim: Rudolf Mosse hirdetőiroda, — Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 13. szám.

Eladó

két lakásos szarok üzletes ház 90.000 leiert szénapiac közelében. — Oradea, Racovița 14. Retul Comendantutului

1 nagy

szárnyasajtó tokkal együtt eladó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 50.

Redőny

és portál eladó. Megtekinthető Oradea, Piața Regina Maria 3. II. em. a délutáni órákban.

Eladó

antik kredenc, nagyszál, tükrös trimó előszoba fal, többféle butoraráb. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6.

Különféle

Jó

családból való 15 éves, zárdában 4 gimnáziumot végzett kisleány, szeretne keresztény családban, mint gyermek társalkodó vagy alsóbb osztályba előkészítő, elhelyezkedni. Leveleket a kiadó továbbítja.

Megbízható

mindenes szobalány azonnalra fölvetetik. — Oradea, Baritiu 4. szám Pintér.

Mindenesleányt

jó bizonyítvánnyal keresek elsejére. Oradea, Str. Ep. Pavel 17.

Rózsaszín

leányszoba olcsón eladó. Oradea, Str. Vasile Conta No. 20.

Alkalmazás

Főzni

kitűnően tudó vidéki urileány elmenne házvezetőnőnek, idősebb urhoz vagy hölgyhöz. Cim: Petres Rozália, Ditrău, jud. Ciuc.

Részült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Fiatal

intelligens nő, házvezetőnőnek elmenne plébániára, vagy kis családnak vidékre. Cim: Oradea, Erdel. Nistru-lui 10. szám.

Családok

kovácsmeister állást keres szakmájában vagy zép mellett. Cim: Kics Imre kovás, Dămae-Ivanș, jud. Ciuc.

Lakás

2 szoba

konyha, mellékhelyiség azonnal kiadó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 6.

Nagy

pinchehelyiség kiadó. — Oradea, Str. Alexandru 13. szám.

3 vagy 2 szobás lakás komplett kiadó azonnal Oradea, Str. Principala Mihai 6.

Egy

és kétszobás lakás kiadó. Cim: Oradea, Str. Codrilor 11. szám.

Butorozott

szoba azonnal kiadó, esetleg butor nélkül is. Oradea, Str. Vlahuta 2.

Fűszerüzlet

berendezéssel azonnal kiadó. Oradea, Strada Averescu 37. szám.

Magánház

uj, 2 szobás, fürdőszobával, kerttel, villany és vízszolgáltatással, csatornával, eladó. — Oradea, Str. Bălcescu 23-a.

Egy

utcai szoba, konyha, spajz kiadó. Oradea, N. Zsiga 50. szám.

Egy

szépen butorozott különbejárattal szoba a Carmen Sylva park mellett kiadó. Értekezni: Oradea, Piața Creangă 5. délután 2-4-ig.

Kiadó

ujjonnan épült modern egyszobás fürdőszobás komfortos lakás június 1-re. Ugyanott használt fedőcserép, ajtó, ablak eladó. Oradea, Str. General Holban 22.

2 szobás

utcai lakás azonnal kiadó. Oradea, Str. Petru Rareș No. 7. Értekezni: Str. Negruzzi 18.